

fuit, viginti clarissimarū familiariū imagines, velut indicium splendoris & vetustatis familiæ in funere habuisse. Inter quos Manlios & Quintios, Cassiumque & Brutum. Nonnunquam, ut ampliore efferrentur funere, plures defuncto strauere lectos, qui instrati in pompa funeris anteibant: sicut de Sylla, cui sex milia, & Marcello, cui sexcentos prælatos legimus. Tum si qui ab eo serui manumissi, & libertate donati fuerant, illi præcipue, qui fide insignes à domino cogniti forent, herilem interitum miserantes, & pleni lacrymarum elatum corpus præcedebant pileati aut alba lana capitibus velatis: qui quanto plures erant, tanto plus nominis, laudisque dedere, quod decedens dominus totam familiam tantis muneribus cumulasset, ac libertatis precio affecisset. Nonnunquam illos, qui raris capitibus triumphantis currum fuerant prosequuti, eiusdem defuncti pileatos in funeris pompa corpus præcessisse inuenimus, ut Q. Terentium Culleonem, quem Scipio Africanus seruitio exemerat: post sequente proximorum affinium & amicorum turba, lugentium habitu, capillo demisso, veste pulla aut cœrulea, ut Cato significat. Cum enim adolescentis funus facerent, cœruleum frequentes induebant. Apud externos verò phæus color sumebatur in luctu. Namque Antiochus, audito fratris obitu, purpura deposita, phæum induit, qui inter album & nigrum colorem fuisse traditur. Nonnunquam senatu vniuerso & magistratibus cum vexillis, interdum equitum turmis, si quando Regum aut Imperatorum funus efferrent, comitantibus. Funeris enim hæc lex erat, ut præcedente pompa funebri, viui sequantur, tantum haud multo post morituri. Interim lectulo plerique flores & corollas iniicere, nonnulli vnguenta & odores, alij dona cumulare, idque noctu & obscura luce, idem facies ardentes adhibebant. Nam die funus efferre vetusto more non licuit: quod Demetrius Rex cauisset edicto, ut ante lucem vel post crepusculum efferrent corpora, die verò neutiquam. Sæpe tamen Imperatoris aut Ducis, qui occubisset funus milites, quantum poterant militaribus studiis celebrarunt. Ea pompa fuit, ut armatæ instructæque legiones, in turmas & centurias diuisæ, cum vexillis militaribus inuersis aut abiectis militiæ insignibus, defunctum comitentur, phalerasque equis detrahant, ensium mucrones & lancearum cuspides humi deiectas ferant, & rogum lustrent. Id quod apud Græcos etiam seruari meminimus. Rogo igitur exstructo & pyra cupresso circumdata propter grauem cremati corporis nidorem, ne tetro odore abigerentur proximi adstantes, ac desuper defuncto corpore locato, illius oculos, antequam cremaretur, patefacere & cœlo ostendere mos erat, aliis etiam vanis uti superstitionibus. Præfica interim assistens lamentabili carmine populum rogo circumdatum ad complorationem & lacrymas prouocabat, populo etiam largis fletibus & pari comploratione respondente. In quo luctu quædam ad miserationem canebantur carmina & versus ad tibiam cum laudibus & lacrymis, pietatem humanitatemque & defuncti interitum miserantes, dum per

funerum ministros, qui pollinctores dicti sunt, corpus igne supposito cremaretur. Eam verò pyram pro dignitate & honoribus, quibus in vita functus erat, & prout amplissimos magistratus & imperia gesserat, modo maiorem, modo minorem exstruxere. Fuitque lege 12. *Tabularum* cautum, ne ex lignis politis exstrueretur. Solebant autem arida ligna papyrumque, ut facilius accenderetur, adicere: nonnunquam odoris gratia & pompæ augendæ, crocum & vinum affatim apponebant. Germanis struem rogi nec veste nec odoribus cumulare licebant, sed sua cuique arma & equus adiciebatur rogo. Corpora verò clarissimorum virorum, non nisi ex lectissimis lignis certi generis, concremari sine villo solemnī apparatu permittebantur. Dumque igne accenso corpus ardebat, pro dignitate, proque opibus, quibus quisque pollebat, ita amici & affines, qui coniunctissimi aderant, quæ chara habebant & præcipui cultus, cum gemitu & quæstu miserabili, in luctus & grauissimi doloris signum, ignibus iniiciebant. Sic multi vestes triumphales, enses, balteos, militaria nonnulli arma: mulieres verò, ne studio vincerentur, ornamenta sua, armillas, zonas, mundumque muliebrem, vittasque virginalis comæ, retortos cincinnos & torques, ac bullas, prætextasque librorum flammæ indidere: thuræque, vnguenta & odores omnium generum, quos lancibus ferebant. Quare multos copia odorum ad pyram exanimatos, & præter infinita odoramenta, in funere Sylvæ statuam iustæ magnitudinis ex odoribus confectam, absumptam comperimus. Quæque etiam defuncto clarissima & cordi fuisse arbitrabantur in vita, quarumcumque rerum mirum & efficax studium fuerat, ut scuta, gladios & arma, electos equos, canes, lusciniæ, auesque defuncto charas iugulabant ad rogam, eique imponebant. Vnde exemplis palam factum nouimus, accensis multis dominorum rogis, doloris impatientes vel violentas sibi manus intulisse, aut igni pariter absumptos esse. Quod etiam exemplum (quamquam dictum admirabile,) aliquos canes secutos esse referunt. Velut de Hieronis & Lysimachi Regum canibus memoriæ proditum est. Græcorum quoque & Æthiopum præcipuus mos erat, ad rogam dissiccare comas, corporique & igni imponere, atque cum his equos, boues, pecora, canes, vinum quoque & oleum fundere. Utque rege, morte sublato, familiares & qui cum eo coniunctissime vixerant, charitate principis vim vitæ sibi ad rogam afferrent, vnaque concremarentur. Indorum peruiulgata historia est, ut quæ viro defuncto charissima coniux in vita fuerat, igne eodem absumatur, vnaque concremetur. Thracibus & Gætis idem mos, sed ornata cultu ad tumultum mactabatur, ut eodem conderetur. Gallis verò olim serui clientisque viui in eadem pyra absumebantur. Scythæ Gerri cum Regis cadauere, aromatibus condito, præcipuam concubinarum, prægustatorem, coquum, agasonem ministrum, vna tumulabant. Quinquaginta etiam ex ministris equosque ad rogam præfocabant. Græci Imperatore aut Duce mortuo, funus apparatu regio & solemnī